

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéréseit visszaadására vagy megőrzésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A válság egy hónapja.

(—a.) Politikai életünk válsága megérte az első hónapot és még egyáltalán senki sem, még a legbeavatottabb államférfiak sem tudják, hogy mikor és hogyan fogunk kilábalni belőle.

Egy hónappal ezelőtt, április 25-én tartotta a kormány azt a nevezetes minisztertanácsot, amelyen lemondását elhatározta. Másnap aztán be is jelentette lemondását a parlament mindkét házának.

Azóta nem tudunk mozdulni se jobbra, se balra. A király megbízta a kormányt, hogy mint ügyvivő minisztérium vezesse tovább az ország ügyeit, a koalíciós pártok vezéreit mindjárt Wekerle után kihallgatta, majd lejött Budapestre s ott folytatta a kihallgatásokat. Május 12-én visszautazott Bécsbe s azóta császári pár fogadására s azóta stagnál a válság ügye, most éppen holt ponton van.

Ide juttatta a függetlenségi-párt ügyvezető bankcsoporijának szünet nélkül való agitálása s az a leplezetlen törekvése, hogy a hatalmat kezébe kerítse, másrészt a függetlenségi pártnak széthúzása, fegyelméletlen volta és ami legnagyobb baj Kossuth Ferencnek sajnálatos betegsége.

A békés és alkotmányos parlamenti kibontakozásnak minden igazi barátja őszintén sajnálja, hogy Kossuth Ferenc betegsége éppen most jött közbe, mikor legnagyobb szükség lenne az ő megbecsülhetetlen működésére. Az ő tekintélye és befolyása ma is megingathatatlan a függetlenségi pártban. Bár Justhék és Hollóké agitációja egyre jobban hatalmába keríti a pártot, de Kossuth fellépése még mindig tudná ellensúlyozni a bankcsoporiot. Pedig ugyszólván egyedül csak attól függ a válság alkotmányos megoldása.

Jóllehet a koalíciónak két 67-es pártja közgazdasági szempontból aggodalmakat táplál az önálló bank iránt, ennek dacára ők is és velük minden magyar ember szívesen látná, ha sikerülne Justhéknek megalkotni az önálló bankot. Minden irigykedés nélkül látnák azt is, ha a király őket bizná meg a kormányalakítással. De bármennyire üsse is a nagydbot mellette a Magyarország s bármily biztosnak hirdesse s napok óta a válságnak ilyen irányu megoldását, mindenki tudja, hogy erre abszolúte semmi kilátás nincs. Kossuth és társai magának a királynak a szájából hallották ezt és személyesen közölték pártfeleikkel a királynak erre vonatkozó végleges nyilat-

kozátát. Hogy pedig mit jelent egy újabb nemzeti küzdelem Magyarországon és mire nyujtana kilátást, arról elég fogalmat nyujt a függetlenségi párt egyik tagjának marosújvári Horváth Józsefnek, a várme-gyék hivatalos lapja szerkesztőjének az a különösen hangzó figyelmeztetése, hogy a parlament ha nemzeti küzdelmet akar rendezni, hát csak rendezze maga, de ne tegye ki újabb veszedelemnek a törvényhatósági tisztviselőket és ne számíton ezuttal azok közreműködésére. Horváth Józsefet a nyilatkozatáért felelősségre vonja pártja, ő már mosakodik és magyarázgatja nyilatkozatát, ez azonban előreláthatólag nem elégíti ki háborgó pártfeleit, valószínűleg kitessekelik a pártból Miksa Imre mellé, de ez már nem szállíthatja le nyilatkozatának roppant fontosságát és nem változtatja meg azt a körülményt, hogy a nemzeti küzdelem ezuttal nem nyujtana sikerre kilátást, mert nem találna egy táborban a nemzetet.

Igy állván a dolgok, ugyan csak meg kell fontolnia a függetlenségi pártnak, hogy mire határozza el magát. Legújabb hír szerint a mai minisztertanácscon Wekerle bejelentette fáradozásainak eredménytelenségét, bejelentette, hogy holnap

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Ágoston Péter: A szekularizáció.

Irtá: Göröcsöni Dénes.

A Társadalomtudományi Társaság emberei belelőkték a magyar közéletbe a szekularizáció jelszavát s most mindent elkövetnek tábor toborzására, mely eszméjüket diadalhoz segítse. Elismerést érdemlő agilitással munkálkodnak. Régen nem került már új vagy felújított gondolat a magyar közéletbe, amelynek befogadására annyira előkészítették volna az elméket, mint most a szekularizációra. Évek óta alig jelenik meg a magyar könyvpiaccon szociológiai könyv vagy füzet, mely legalább mellékesen nem érvelné a szekularizáció haszna sőt elengedhetetlensége mellett. Minden népjóléti kérdés tárgyalásába úgy illesztik bele a gondolatot, mint gyógyíthatatlannak látszó bajok csudatévő orvosságát. A Huszadik Századnak a külföld részére is fordított számában bejelentették, hogy a közel jövőben az új Magyarországért folyó küzdelem harci jelszava e kiáltás lesz: Szekularizáció s azóta a társasággal a magyar demokrácia megalkotásáról tartott vitájában és a huusvétli szociáldemokrata kongresszuson tudományosan is, népszerűen is

kifejtették, hogy programjuknak sarkalatos pontja a nagybirtok elleni harc kezdetét jelentő szekularizáció. Hogy miképpen értelmezik e fogalmat, főképpen pedig, hogy milyen érvekkel szállnak sikra megvalósításáért, azt most röviden, a nagyközönség számára is megírta dr Ágoston Péter, a nagyváradai jogakadémia tanára. Könyvecskéje a Huszadik Század népszerű tudományos könyvtárában jelent meg. Négy ivre terjed s a magyar jogtörténelem minden időszakának emlékeiből megkísérli a fegyverek kovácsolását ügye védelmére.

Azt a föltevést védelmezi, hogy a szekularizáció nem rablás, hanem csupán a soha el nem homályosodott állami tulajdonjognak érvényesítése az állam és polgári érdekében. Véleménye szerint a szekularizáció kérdésénél tisztán arról van szó, hogy az állam ujra állapítsa meg a papság fizetését s azt az eddigőtől eltűtő alakban teljesítse. Ennek a föltevésnek bizonyításában Ágoston Péter merész rabulista-ként mutatkozik be, aki egyformán számít olvasóinak elfogultságára és tudatlanságára s a tudományos kapacitáció eszközei között az ugyancsak csekélyszámu igaz és jóhiszemű érv mellett sürűen alkalmazza a terditésnek, a történeti valótlanságok ismétlésének, a rosszhiszemű általánosításnak, a megtevesztő elhallgatásnak s a sánta következtetéseknek tudós

embert megbélyegző eszközeit. Könyve minden szakaszának megrostálása a napilapban már csak a helyszűke miatt sem végezhető, hogy azonban senki kétségben ne maradjon munkája megbízhatóságát illetőleg, okoskodásának jellemzésére egy kis bokkrétát kötünk történeti és logikai zöldségeiből.

Megtevesztő vakmerőséggel állítja Ágoston Péter a legképtelenebb történeti valótlanságokat. II. Endréről és Kun Lászlóról azt mondja, hogy azért irtak róluk kedvezőtlenül a történetírók, mert országuk sorsát féltve szembeszálltak az egyházzal. (21.) A papság ellenszenve tette őket gyűlöletessé az utókor szemében. Minden, elégséget érdemlő harmadik gymnazista kineveti a jogtanár urat ezért az okoskodásért, mert jól tudja, hogy az egyházzal szemben elkövetett bűneik legkisebb hibáik voltak ezeknek a gyászos emlékü uralkodóknak. — Abból a tényből, hogy egyik-másik egyházi birtoknak nincs meg az eredeti alapító levele s az idők folyamán az elveszett eredetiek pótlására hamis okmányokat készítettek, merész logikával azt következteti Ágoston, hogy ezeket a birtokokat nem is királyaink adták, hanem az egyháziak csak beléjük ültek s hamisítottak hozzájuk adományleveleket. (22.) Állítja, hogy az egyház részére tett adományokat rendszeren haldoklótól csikarták ki s a középkorban általános ér-

Tennisz

szines női

szines gyermek

valódi amerikai

Chassala szandál

cipők

legjobb minőségben

REICHARD
 áruházában kaphatók.

audienciáján a királyt informálja a helyzetről és tanácsolni fogja, hogy közvetlenül a függetlenségi párttal folytassa a kibontakozási akciót.

Ha a király hallgat Wekerle tanácsára, akkor a helyzet kulcsa a függetlenségi párt kezében lesz. Ha okosan használja fel nagy hasznára lehet az országnak is, de ha a bank ügyében élére állítják a dolgot, akkor beláthatatlan bonyodalmakba kergethetik az országot.

Politikusok utazása. Bécsből sürgönyzik Zichy Aladár gróf a király személye körüli miniszter tegnap este, *Fekelfalussy* honvédelmi miniszter pedig ma délelőtt Budapestre utazott, *Popovics* Sándor, az Osztrák-magyar bank kormányzója tegnap este utazott Budapestre. Báró *Fejérváry* gárdakapitány ma Budapestre utazott.

A politikai válság.

A kormány tagjai ma délelőtt *Kossuth* Ferenc lakásán minisztertanácsra gyültek egybe az időközben felhalmozódott »folyó« ügyek elintézésére. Természetesen a félhivatalos által »folyó«-nak jelzett ügyek alatt elsősorban a politikai válság értendő, mely a király elutazása óta még mindig ugyanazon a ponton vesztegel.

A minisztertanácson, Wekerle miniszterelnök behatóan ismertette a politikai helyzetet és a kibontakozás céljából tett lépéseket, amelyek azonban a függetlenségi párt egy részének magatartása miatt nem vezettek eredményre. A miniszterelnök kijelentette, hogy ma este *Bécsbe utazik*, holnap audienciára megy és

azt fogja ajánlani a felségnek, hogy közvetlenül a függetlenségi párttal kezdjen tárgyalásokat.

Valószínű, hogy *Kossuth* és *Juszt* már a legközelebbi napokban ismét meghívást kapnak a királyhoz. Nem lehetetlen, hogy a függetlenségi párt módot talál majd követeléseinek mérséklésére és ebben az esetben lehet, hogy a király a kormányt bizonyos kautélék mellett a függetlenségi pártnak adja.

Egyelőre tehát a függetlenségi párt kormányrajutása van előtérben *Kossuth* miniszterelnökségével. Hogy mi következik azután, ha a korona és a függetlenségi párt között a megegyezés nem sikerülne, arról ma még biztosat nem igen lehet tudni. Beavatott politikusoktól hallottuk, hogy *Khuen-Hederváry* tárgyalásokat folytat egy tisztán hivatalnoki minisztérium alakítása iránt. Ez a hivatalnokkabinet lépne a lemondott Wekerle helyébe, mihelyt a korona és a függetlenségi párt közötti tárgyalások meghiusulása nyilvánvaló lenne.

A 67-es politikusok, főleg az alkotmánypártiak, nem bíznak a függetlenségi párt kormányrajutásában. Erről az oldalról a helyzetet nagyon komolynak látják.

Az önálló bankért.

Az önálló bank harcosai a vasárnapi napot arra használták föl, hogy nagy népgyűléseket tartottak az önálló bank mellett. Székesfehérváron, Gyomán és Nagykárolyban volt ilyen nagygyűlés.

A székesfehérvári népgyűlésen megjelent képviselők közül *Holló* Lajos, *Éber* Antal és *Mérey* Lajos képviselők beszéltek. Majd az önálló bankot követelő határozati javaslatot fogadták el.

A nagykárolyi népgyűlésen *Papp* Béla képviselő beszélt és hangoztatta, hogy önálló

bank nélkül nincsen béke. A népgyűlés az elfogadott határozati javaslatban az önálló bankot követeli.

Gyomán *Balogh* Ernő, *Lovász* Márton és *László* Zoárd agitáltak az önálló bank mellett.

Elhatározták, hogy *Kossuth* Ferencet táviratilag fogják fölkeríteni az önálló bank mellett való kitartásra,

Országos függetlenségi gyűlés!

Az éjjeli órákban a következőket jelenti budapesti tudósítónk:

A magyarországi függetlenségi párt és pártkörök *junius hó 6-án* Budapesten országos nagygyűlést tartanak, melyen az összes országgyűlési képviselők és a vidéki pártok kiküldöttei fognak megjelenni.

Ma délután a budapesti kerületi függetlenségi pártkörök külön-külön gyűlést tartottak, melyen a nagygyűlés rendezéseinek részleteit beszéltek meg.

Az országos függetlenségi párt elhatározta, hogy *Kossuth* Ferenc kereskedelmi minisztert több szóttagu impozáns küldöttséggel fogják felkeríteni a nagygyűlésre való megjelenésre.

A junius 6-iki nagygyűlés már előre is oly nagy méretűnek ígérkezik, hogy hatalmaságával erősen fog demonstrálni tudni az önálló bank felállítását mellett.

A szabadkai gyilkosság.

Haverda Mária még mindig nem tudja, hogy Jánosy Aladár beismerő vallomást tett. Ilyentőrmán még mindig reméli, hogy bűnét örök titok fátyola borítja majd. Ellenben Vojtha Antallal tegnap délután közölték ezt. Egyetlen arcizma sem rándul meg s konokul, következetesen tagadott tovább. Jánosy vallomását koholtnak mondta s azt a meggyőződését fejezte

vényü elvnek mondja azt a badarságot, hogy a haldoklóknak a feszületre való mutatóját olybá vették, mintha ezzel jószágának az egyháza való testálását jelentette volna ki. (23) Forrást természetesen nem említ ezeknek a vad tulzásoknak támogatására, de különben még az sem változtatna állítását rosszhiszeműségén, ha tudna is egy-két ilyen esetet felhozni, mert tulzó, kapzsi és még a szentségekkel is visszaélő emberek minden korszakban akadhatnak, az ilyen kivételekből azonban csak a logika szegénylegényei kovácsolhatnak általános érvényű szabályt.

A logika különben majdnem olyan gyenge oldala Ágoston Péternek, mint a történet hüséghez való alkalmazkodás. Praemissai rendesen semmi alapot sem nyújtanak konkluziónak. Pázmány Péter azon nyilatkozatából, hogy a főpapi javadalmakat a király adja, azt olvassa ki, hogy Pázmány elismerte az egyházi vagyona nézve az állam tulajdonjogát (30. 31.), egy pápai követnek azon ajánlatából pedig, hogy kérni kell a római kuriától néhány főpapi javadalomnak szekularizálását — bár még az ajánlatot sem fogadták el — a római pápáról is megállapítja az állami tulajdonjog elismerését. (33) — Az udvari kamara 1688. május 19 én azt kérte I. Lipót királytól, hogy a töröktől visszafoglalt területeket ne adják vissza

régi tulajdonosainak s kövessék a velenceiek példáját, akik pénzzel élégitik ki az egyháziakat — s Ágoston logikája ebből a fölterjesztésből is azt állapítja meg, hogy nálunk általánosan vallották az egyházi javak állami tulajdon voltát. (33) Lipót nem felelt e fölterjesztésre, de azért Ágoston róla is megírja, hogy ennek a felfogásnak híve volt. (34.)

Sejtelve sincs a legfőbb kegyuri jogról s annak alkalmazását minduntalan úgy emlegeti, mint az állami tulajdonjog legerősebb bizonyítékát. Mond határozott valótlanságot is a legfőbb kegyuri jogról. Azt írja, hogy a királyi szék üresedése esetén a főpapi javadalmak adományozásának jogát az országgyűlés gyakorolta, ez pedig mese s az általa idézett országgyűlési végzésekből sem konstatálható.

Naiv könnyelműséggel löki félre a chronológiát. Két-háromszáz esztendő Ágoston Péter okoskodásában nem számít. Mikor azt a képtelen állítását akarja bebizonyítani, hogy a tizedet az egyház katonai-állítás fejében kapta, 1498 iki törvényre hivatkozik s ezzel megmagyarázottnak véli az akkor már ötszáz esztendő szokás eredetét. Az 1435 iki törvény intézkedéseinek bővebb kifejtésénél is az I. Ferdinánd korabeli összeírásokat veszi elő, pedig ezt csak 1526-ban kiáltotta ki néhány híve magyar királynak s úgy korát egy teljes

évszázad választotta el az Ágoston által értelmezett törvénytől. (26.)

Az egyházi vagyonnak a világinál súlyosabb megadóztatására felhossa példának az 1521. évi országgyűlés azon végzését, mely szerint minden egyházi vagyon jövedelmének felét oda kellett adni az ország védelmére (27.), de elhallgatja, hogy az az országgyűlés ezt mindenféle birtokra egyformán kimondta. Az 1522: XVII. törvénycikk ugyanis világosan elrendelte:

minthogy a veszedelem közös, azt közös gondoskodással és segedelemmel is kell elűzni és eltávolítani; miért is jónak láttuk és egyhangulag elhatároztuk, hogy az összes főpapok és más egyházi férfiak, a világiak éppen úgy, mint a szerzetesek és a bárók s nemesek meg a többi birtokos emberek, elient nem állván szabadságuk előjoga, az elített hadjárata az egyszer az állatokban, pénzben vagy csebrekből, avagy marotva nevű halastavakból, vagy arany, ezüst, réz, vas és más ércbányákból, vagy maktermő erdőkből, avagy másként bárhonnán befolyó összes jövedelmeiknek épen felét fizessék adóba.

Pap és világi tehát egyformán fizetett. Az egyháziaknak súlyosabb megadóztatását csak Ágoston éles szemé olvassa ki ebből a törvényből.

7 frt. 50 kr-ért

készít tiszti és civil cipőket

LÖWY D. cipésm. Rákóczi-ut 22.

Melyet az általa szerkesztett és be dolgozott hús és érszorítóval lát el, mely a gyaloglást megkönnyíti és a ludalpképződést megakadályozza. Ugyisintén készít **önkéntes bakancsokat előírás szerint**. Magasabb szaktudását bizonyítja a magyar állami cipész mesteri tanfolyamon nyert kiváló és jeles eredményű bizonyítványa.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri tisztelettel
LÖWY D. cipésmester Rákóczi-ut 22 sz.

ki, hogy a féltékenység adta szájába a terhelő vallomást. Klein Pál Lipótnak a vizsgálóbíró letartóztatási végzése ellen beadott fölfolyamodásáról a törvényszék vádtanácsa keddi ülésén dönt. A vizsgálóbíró a gonosztevőket még abban az esetben sem fogja egymással szembeiteni, ha mindvégig tagadnak.

— A szembesítés nem az én dolgom, — mondta dr Costán Miklós. — elég jókor lesz az a tárgyaláson is.

Winckler István királyi ügyész, a szabadkai ügyészség vezetője tiltakozott az inszinuáció ellen, hogy agent provocateurkoddással bírta rá Jánossy Aladárt beismerő vallomására.

— Azonkívül, hogy Jánossy naponta három cigarettát kapott orvosi rendeletre és könyveket, köztük Dosztojevskij híres regényét, a »Bűn és bűnhődés«-t — mondotta az ügyész — semmi sem igaz a rémregénybe illő hírekből. Nem igaz, hogy Jánossy végignézte Vojtha Antal és Haverda Mária légyottját, mert az erről szóló hír hazugság. Nem igaz, hogy Jánossy és Haverda Mária a börtönőrök közreműködésével izeneteket váltottak s hogy ezeket az izeneteket mi meghamisítottuk. Jánossy éppen úgy ismeri Haverda Mária irását, mint ez Jánossyét s így még abban az esetben is lehetetlen lett volna az irások izenetek meghamisítása, ha ilyen izenetek lettek volna. Haverda Mária cellájának egyébként két kulcsa van. Az egyiket állandóan a fogház őrmestere őrzi, a másikat a szolgálatot tevő fogházőr. Az őrnök ilyenformán össze kellett volna játszania az őrmesterrel, ha Haverda és Jánossy között izeneteket akar közvetíteni.

Az ügyész elmondta, hogy a nyomozásról és Jánossy beismerő vallomásáról jelentést tett

a szegedi főügyészségnek. Hogy a főügyészség nem tartotta szükségesnek a valótlan hírek dolgába a vizsgálatot, azt bizonyítja, hogy megvan győződve a nyomozás perrendszerü letöltéséről. Az újpesti városi árvaszéktől ma átirat érkezett a szabadkai királyi törvényszékhez, amelyben a törvényszék intézkedését kéri arra, hogy amennyiben Haverda Mária néhai özvegy Haverda Boldizsárné örökségére érdemtelnek bizonyulna, az irassék át fiára, Jamniczky Jenőre. A rendőrség egyébként erélyesen folytatja a nyomozást, mert sok gyanuok merült fel arra, hogy több bűnpártoló rejtőzködik még az ismeretlenségben.

Szabadkáról érkezik az eddig még meg nem erősített hír, hogy Klein Pál Lipót vasárnap este a fogház elsőemeleti cellájában öngyilkosságot kísérelt meg, amiben egy fogházőr akadályozta meg. Kleint különben vasárnap délelőtt is kihallgatták és nagy felháborodással tiltakozott a gyilkosságra való felbujtás vádjá ellen.

Az előzetes letartóztatás határideje tegnap járt le és a vizsgálóbíró elrendelte a letartóztatás meghosszabbítását. Haverda Mária kivételével a többiek megnyugodtak a fogság meghosszabbításában. Haverda Mária a tegnapi nap folyamán még mindig tagadásban volt, s megvan győződve róla, hogy a bíróság mit sem tud az ő cselekedetéről. László Géza rendőrkapitány érdekes dolgokat mond el az öreg Haverdán és a leánya között fennállott viszonyról. Többek között megtörtént egyszer, hogy öreg Haverdán megparancsolta cselédeknek, hogy köpjék le Haverda Mariskát. A cselédek teljesítették a parancsot. A megszegésért Haverda Mariska kis fia előtt történt. A meggyilkolt asszony vagyonát még mindég leltározzák. A takarékpénztári könyveket ez ideig nem találták meg.

Az állami tulajdonjog bizonyítékaként játszsza ki Ágoston azt a tényt is, hogy 1526-ban az egyházak drágaságainak felét oda adták az ország védelmére s nem akarja tekintetbe venni, hogy ezt a végzést csak akkor hozták, mikor erre Rómából a felhatalmazás már megérkezett (Milleniumi történet IV. 404.) — ami pedig éppen nem támogatja az állami tulajdonjog elméletét.

De nem célozom sorra szedni Ágoston Péter munkájának minden botlását; a dologhoz értők az eddig felsorolt szemelvényekből is látják, hogy a szekularizáció ilyen tudományos igazolás hiájával van a tudománynak is, az igazolásnak is. S éppen ez az, ami a könyvet veszedelmessé teszi. Ez a tartalom ugyanis nem felvilágosítja, hanem félrevezeti és elbolondítja az embereket s a katolikus igazságok és intézmények ellen lazítja még azokat is, akiket az igazság feltartása feltétlenül sorainkba vezetne.

Pedig a sorainkban való harcolás s a hozzáink való csatlakozás ebben a fontos ügyben a nemzeti gondolat és a társadalmi rend szempontjából még sokkal fontosabb, mint vallási tekintetektől. Szent hitünk érvényesüléséhez, Jézus Krisztus evangéliumának diadalához ugyanis nincs okvetlenül szükség vagyonra, de igenis kell az egyházi vagyon a magyar társadalomnak. Szüksége van rá a magyar nemzetnek, szüksége van rá a keresztény társadalmi rendnek; az is, ez is minduntalan rászorul; abban is, ebben is minduntalan csak ez tartja a

leket. Tudják ezt a szekularizáció hívei is és a szekularizáció megvalósításától egyszerre két arányu előhaladást remélnék. Remélik a magyarság erejének s a társadalmi osztályok mai szilárdságának megfogyatkozását.

Első állomásnak tartják azon az uton, mely a kozmopolita és szociáldemokrata államhoz vezet. S éppen mivel így áll a dolog, éppen azért kétségbeesítő és felháborító a magyar társadalom előkelő rétegeinek közömbössége azokkal a mozgalmakkal szemben, amelyek egyedüli akadályai a szekularizációs mozgolódásnak. Azok a nagy urifamiliák, amelyek egy-egy, a családból kiemelkedett főpapnak köszönhetik vagyonukat s társadalmi állásukat, majdnem mind hiányzanak a katolikus mozgalmakból. Azok az urak, akik talán ma is kapások vagy szegény iparosok volnának a püspöki vagy érseki rokonok bökű kezű pártfogása nélkül, mint az egyházpolitikai harcok idején, ma is előkelő nyugalommal figyelik az eseményeket s liberális gondolkodásuk egy huron pendül Ágoston Péter tudományos köntösbe öltöztetett történeti és logikai abszurdumaival.

Az irodalom gondosan előkészítette a magyar közönség lelkét a szekularizáció gondolatának befogadására, egyedül a katolikus politikai, társadalmi és irodalmi mozgalmak erőteljes támogatásától remélhetjük ennek a jól előkészített s nagy agilitással vezetett munkának csödbe juttatását.

UJDONSÁGOK.

Az Orsolya-zárda ünnepe.

Pünkösdi vasárnapján lélekemelő ünnepély színhelye lesz az Orsolya-zárda. Fél százados jubileumát fogja ünnepelni a zárdában fennálló tanítónőképezde. Ha méltán büszkék vagyunk arra a haladásra, amit Magyarország fél század alatt a közművelődés terén tett, akkor elismerésünkkel első sorban azokhoz kell fordulnunk, akiknek zajtalan, csendes mindennapi munkája ezt a haladást lehetővé tette: a tanúgy munkásaihoz. Fél század szorgos munkája nem olyan mellőzhető csekélység, a mely mellett közömbösen lehetne elhaladni. Tanítónők, művelt nők, igaz honleányok százait bocsátotta ki szárnyai alól az Orsolya-zárda tanítónőképezdeje. Ezeknek a művelt magyar tanítónőknek a munkája benne van hazánk fél százados fejlődésében s abban feltétlenül számot tesz. Az intézet pedig, mely a nemzetnek ennyi serény munkást nevelt, Pünkösdi vasárnapján, a Szentlélek eljövételének ünnepén csendben, de a szeretet melegétől körülveve üli meg a nevezetes évfordulót. Az ünnepély műsora a következő:

Reggel 8 órakor: Szentmise a tanítónőképző intézet jelenlegi növendékei részére.

Délelőtt 10 órakor: Ünnepélyes hálaadó istentisztelet az Orsolya-zárda templomában, a volt növendékek részére. »Te Deum« Schöpl-től; éneklő a tanítónőképző intézet énekkara. Betét: a) Gradualéra: »Ave Maria« Attenhortól; éneklő Muhy Mária IV. éves tanítónőjelölt. b) Öffertoriumra: »Meditation« Bach-Gounod.

Délután 5 órakor a zárda disztermében.

1. Magyar »Hymnus.«

2. Ünnepi beszéd; tartja: dr Lányi József tinnini felszentelt püspök, egyházmegyei tanfelügyelő.

3. »Alkonyatkor« Abt Ferencről; éneklő: a tanítónőképző intézet énekkara.

4. Adatok a tanítónőképző intézet ötven éves történetéhez; írta és felolvassa: Makucz Ernő tanítónőképző intézeti igazgató.

5. »Beceuse« Poppertől; gondolkán előadja: Kürti István intézeti zenetanár, zongorán kíséri: Kiss Nóra IV. éves tanítónőjelölt.

6. Áldozó ének Beethoven-től; éneklő: a tanítónőképző intézet énekkara.

7. Szózat.

* **Az aszfaltozás a villamos sinek mentén.** Amióta a Rákóczi-ut aszfalt burkolata elkészült, a villamos vasut vágányai mellett állandóan javítani kell a burkolatot, a süppedések miatt. A javítások miatt nézeteltérések merültek fel a város és a villamos vasut között, mert vita tárgyát képezte, hogy a burkolat rossz-e, vagy a vasut sinei vannak-e rosszul lefektetve. A polgármester ez ügyben felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez. A miniszter most válaszolt a felterjesztésre. A miniszter hivatkozik a város és a társaság között kötött szerződésre, amely szerint a sinek mentén a vállalat tartozik állandóan jókarban tartani a burkolatot, de az anyagot a város adja. Utasította a miniszter

Figyelmes,
finom női
kiszolgálás

Hideg konyha

PAIZS BÉLA
A VILÁG KÖZEPÉHEZ
BETHLEN-UTCA vendéglője és
kert-helyisége

Kőbányai sör. — Tisztán kezelt borok. — Családok részére külön lugasok.

Minden este
cigány
zene.

Kitűnő tekepálya.

a vasúttársaságot, hogy a szükséges burkolat anyagot és annak mennyiségét azonnal közölje a várossal s 14 nap alatt hajtsa végre a javítási munkákat. Kijelenti a miniszter, hogy a vasut alapépítménye gondosan készült s a nagymérvű általános süllyedés ki van zárva. Kisebbségi süllyedés pedig mindenütt előfordul.

* **Orbán napja.** A gazdáknak utolsó réme, Orbán napja ma van. A régiek azért féltek e naptól, mert igen sokszor vagy hideget hoz, vagy jég és vihar pusztít ezen a nevezetes dátumon. Fagytól most nem kell remegni, mert az idő inkább meleg, de annál inkább félhetnek a gazdák a vihartól. Tegnap délután már égi háború volt, amely a vidéken valószínűleg nem vonult el nyomtalanul. Nagyváradon csak egy kis szélben és villámlás, dörgésben volt részünk.

* **Képkiallítás a megyeházán.** Nagyvárad műpártoló közönségének ismét módjában lesz képkiallítást élvezni. Márffy Ödön festőművész lehetetlen képei után egy nem modernista képkiallítás ígérkezik. Hogy ez aztán milyen kivitelű lesz, arról majd a megnyitó után számolunk be. A kiállításon 80 darab képet mutat be a neves budapesti festő Koszkol Jenő. A képek tárgyai magyar és olasz tájak, esendőélet, aquarellák, stb. A kiállítás a megyeháza nagytermében lesz s a közönség részére csütörtökön nyílik meg.

* **A vízvezetéki bizottság ülése.** Nagyvárad város vízvezetéki szakbizottsága ma, kedden, május hó 25-én délután 5 órakor ülést tart. Ez alkalommal a várad-velencén újabban lefektetett csőhálózatot vizsgálja felül a bizottság.

* **Az italmérők felelősségei.** A nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság átiratot intézett Nagyvárad városához, az iránt, hogy az italmérési és elárúsítási üzletek 1909—1911. évi kivetési időszakra eszközölt osztályba sorozás és ez időre kivetett illetékek ellen beérkezett felelősségek II-od fokú elbírálása céljából alakított italmérési illeték tetszőlamló bizottság tárgyalásait június hó 2., 3. és 4. éj délelőtt 9 órától déli fél 1 óráig tartja, olyképp, hogy első sorban a szeszes italok korlátlan kimérésével foglalkozók, ezt követőleg a korlátolt kimérésű és végül a kismértékbeni elárúsítók felelősségei bíráltatnak el. A tárgyalások a pénzügyigazgatóság helyiségében tartatnak s azon az érdekeltek jelen lehetnek.

* **Villanyvilágítás az állami iskolában.** Nagyvárad városa már építeti az állami iskolák részére szükséges iskolaépületeket. Az állami iskolák gondnoksága beadványt intézett Nagyvárad városához, amelyben kéri, hogy az építés alatt levő iskolákba vezettesse be a villamos világítást s a villamos áramot kedvezményes árban szolgáltatassa.

* **Megsemmisítette a miniszter a fürdővasut támogatását.** A fürdővasut támogatása céljából Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a közuti alap terhére 50,000 korona részvényt jegyez Nagyvárad városa, ha a fürdő vasut üzemét megkezdi. A közgyűlés ezen határozatát dr

Várady Zsigmond és még több biz. tag megfeleltek. A kereskedelmi miniszter leiratban értesítette Nagyvárad városát, hogy a közgyűlés határozatát megsemmisítette, mert a közuti alap terhére nem engedélyezheti az 50,000 korona lekötését. A közuti alapnak összes bevételeire szükség van a közutak fenntartásánál. Ha Nagyvárad városa a fürdő vasut létesítését anyagi támogatással is elő akarja mozdítani, erre nézve hozzon újabb határozatot s a fedezetet a közuti alaptól függetlenül, más módon biztosítsa.

* **Sigmond magántanár lett.** Az m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Sigmond Andor nagyvárad kir. jogakadémiai nyilvános rendkívüli tanárnak a kolozsvári tudományegyetem jog és állam tudományi karán a magyar közigazgatási jogból egyetemi magántanárként történő képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezett ebben a minőségben megerősítette.

* **Mihalovich Géza kegyelmet kapott.** A »Hétlő Lapok« című hétfőn megjelenő újság jelenti, hogy Mihalovich Géza századosnak, a József főherceg gyermekei mellé kirendelt egykori nevelőnek, akit tudvalevőleg függelmsértés s fölfebbvalójával szemben tanúsított engedelmesség miatt négy hónapi fogságra és lefokozásra ítélték, kegyelemből elengedték hátralevő büntetését. Mihalovich állítólag már el is utazott Zalaegerszegen lakó szüleire.

* **Pincér borbély.** A múlt hetekben a Pannonia-éttermébe beállított egy csinosan kifestett-kikent fiatalember és ajánló levelei bemutatásával kérte magát felvétetni borfiúnak. A könyvét ugyan nem tudta odaadni, mert állítólag a paktuskája még nem érkezett meg és az abba van csomagolva. Meg is fogadták azonnal. Tisztét nagyon ügyesen töltötte be, úgy, hogy a késedelmeskedő szolgálati igazolványt nem is firtatták, miért nem jön. Főpincér változás lévén, az egyik éthordó lett az ideiglenes fizetőpincér, míg az új el nem foglalja állását. Mielőtt azonban belefogott volna magas rangjának gyakorlásába, aprópénzre volt szüksége. Azért a teljes megbízhatóság reményében 3 drb 20 koronás bankjegyet átadott az újdonsült borfiúnak, hogy hozzon érte aprópénzt. A fiu el is ment, fel is váltotta a pénzt, de csak a saját céljaira, mert azóta az »ügyes« borfiúnak még a nyoma is eltűnt. Ekkor kezdtek az itt hagyott holmija közt kutatni, amiből kislult, hogy egy facér pesti borbélylegényt melengtetek ők szakszervezeti bizalommal keblükön.

* **Kitüntetett gazdatiszt.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter megérdemelt kitüntetésben részesítette a Gróf Zichy Ágoston uradalmában Kőrffy Ferencz uradalmi intézőt. Ugyanis már 46 évet töltött el mint uradalmi intéző e rögzös pályán és még mindig bir oly életenergiával, hogy a sok gonddal terhelt tisztségének pontosan és fáradhatatlanul tesz eleget. A m. kir. földmivelésügyi minisztertől a következő kitüntető leiratot kapta.

»M. kir. Földmivelésügyi Miniszter 5471. eln. sz. 1909. Tekintetes Kőrffy Ferencz urnak, uradalmi intéző. Pocsaj. Értetülést szereztem arról, hogy intéző ur immár 46 éve áll a Gróf Zichy Ágoston-féle uradalom szolgálatában s ez

idő alatt buzgó és odaadó munkásságával és önzetlen lelkiismeretességével az uradalomnak mindenkor teljes elismerését vívta ki és a vidék gazdasági viszonyainak emelése körül kifejtett tevékenysége úgy az intéző körök, mint az egész gazdasági osztály osztatlan méltányolással találkozott.

Indítatva érzem magam, hogy intéző urnak ezen közel egy fél évszázadon át kifejtett becsületes és eredményes munkásságáért őszinte elismerésemet fejezem ki. Budapest 1909. május hó 21.

* **Merénylő ember.** Vaskóról telefonálja tudósítónk, hogy ott tegnap Talabucz János brosti lakos Porose Floáre nevű asszonyt, kivel vadházasságban élt gyilkossági szándékból megtámadta. Az asszony élet halál között lebeg. A vizsgálat folyik. A csendőrség letartóztatta a merénylő embert.

* **Szerencsétlenség az élesdi pályaudvaron.** Élesdről írják, hogy ott tegnap reggel az 561. számú tehervonat tolatás közben egy ismeretlen öreg román asszonyt elütött. A gép oly szerencsétlenül dobta maga elé a sínekre, hogy a kerekek valósággal levágták a szerencsétlen asszony fejét.

* **Ismeretlen tolvaj.** Tegnap az élesdi vonalon a 18. számú órháznál ismeretlen tettesek, addig míg az ór az állomásra ment át, elemelték az ór szolgálati kasszáját, melyben 60 drb vasuti jegy és 5 korona aprópénz volt. Az ismeretlen tolvajt keresi a csendőrség.

* **A Püspökfürdőben az uszoda megnyílt s egész nap a közönség rendelkezésére áll.** A többi gyógyfürdők szintén átadottak a közönség használatára. Állandó kiváló fürdőzene.

* **Életunt férj.** Bors községben tegnap a padlásán felakasztva találták Barta Lajos 32 éves embert. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a nevezett öngyilkosságot követett el, még pedig részeg állapotban, délelőtt össze tüzött valami miatt a feleségével s bánat felettől elment egy pohár borra a kocsmába, hol alaposan berugott s ily állapotban követte el sötét tettét.

* **Két pohár pálinkától halál.** Ujfalusi tudósítónk jelenti, hogy ott tegnap délután betért a kocsmába H. Papp János gazda s egy pohár pálinkát kért. Azután felhajtott még egyet s fizetve távozni készült. Alig ért azonban az ajtóig, szó nélkül összerogyott s nyomban meghalt.

* **Bekisért garázdálkodó.** Az elmúlt éjszaka a Vitéz utcán meglehetősen élénk feltűnést keltettek Kóhn Mátyas mészárossegéd, és Buksz Jenő és Weisz Jenő, akik több mulatóhelyen garázdálkodtak és miután többnyire kidobták őket mindenünnen, behatoltak egy nyilvános házba s ott amit értek összetörték. Még másutt is »ohajtották« tiszteletüket tenni, de a rendőr bekisérte mind a hármat. A rendőrség folyamatba tette ellenük az eljárást.

* **Megszűnt a kormányválság** vagy nem, a Félix-fürdő naponta zsufolásig megtelik közönséggel. Az állandó fürdővendégek száma már eddig is közel jár a 2000-hez, dacára a hideg májusi időjárásnak, amely tény élenken illusztrálja az országos hírű Félix-fürdő kitűnőségét. A fürdő forrás vize — mint hírde-

Nem szenved veszteséget az uri közönség, ha ruhaszükségletének beszerzése előtt az árak olcsóságáról és előnyös összeköttetéséről meggyőződik

Dragán József

uridivatszabó

Nagy Sándor-utca 1. szám alatti üzletében.

tési rovatunkból kitűnik legkülönbözőbb betegségekre gyógyító hatással van. A vendégek az éttermekben kitűnő ételeket és tisztán kezelt italokat, a gyógyteremben hírlapokat, folyóiratokat, zongorát, billiárd asztalokat találnak és feltétlenül a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek. Az egész fürdő telep a népszerű bérlő: *Komzsik Alajos* közvetlen felügyelete alatt áll.

* **Nagy Pünkösdi Occasíó** van Czillér Imre Rákóczi-uti nagy áruházában. E kitűnő hírű cégnél azonban nem idejét mult árak, hanem idényszerűek kerülnek eladásra, különösen kiemelendők: napernyők, kalapok, trikók, soknik-keztük és cipőkülönlegességek. Az occasíó *csak szombatig* tart. Czillér Imre mai hirdetésére felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

x **G. B. Borsalinó kalapok 8 koronáért minden színben kaphatók**

Róth M. utódánál.

Az álörökösök milliói.

A hamis végrendelet.

A mult esztendőben, november 30-án szenzációs letartóztatások történtek a fővárosban s ugyancsak az esettel kapcsolattal a vidéken is.

Meghalt ugyanis a fővárosban Gelléri Szabó János, egy dúsgazdag milliomos, akinek abban a tudatban, hogy vagyonát jótékonycélokra hagyta, — a főváros diszsihelyet adott. A temetés után azonban kiderült, hogy Gelléri nem adott semmit sem jótékonycélokra. Rövidre rá az elhalt aggastyán házvezetőnője, Drechsler Anna megjelent a rendőrségen és szenzációs vallomást tett. A leány elmondta, hogy pokoli gazság történt. Fülöp Gizella és férje, Battik Sándor, egy elzüllött földbirtokos bűntársával együtt pezsgővel leitatták az öregot, meghamisították a végrendeletet, s így a hamisított végrendelettel magukat tették meg a milliók urává.

A rendőrség nagyszabású vizsgálatot indított az ügyben. A nyomozás azután a következő tényállást derítette ki:

Gelléri Szabó János halála napján a felbontott végrendelet szerint a kilencven esztendőes öreg ur két milliónál nagyobb vagyonát jótékonycélokra hagyományozta s ennek tudatában a székesfőváros diszsihelyet adományozott a halottnak. Másnap azonban megdöbbentő felfedezés történt Battik Sándor galabocsi földbirtokos és a felesége, Fülöp Gizella megjelentek a VI. kerületi járásbírósnál és egy újabb végrendeletet nyújtottak át Malatinszky bírónak. A végrendelet csak néhány héttel ezelőtt kelt és Gelléri Szabó János semmisnek jelenti ki benne korábbi végrendeletét. Jótékonycélu hagyományozását visszavonja, rokonságait elüti az örökségtől és milliós vagyonának kizárólagos örökösül Battikot és feleségét teszi meg, akivel mintegy tíz esztendőn keresztül benső baráti viszonya volt.

Az új végrendeletkezés óriási szenzációt keltett és nyomban megfogamzott az a gyanu, hogy a második testamentum vagy hamis, vagy pedig öntudatlan állapotban iratták alá a milliómossal. Kisült ugyanis, hogy az utóbb készült végrendelet csakugyan hamis, mire Battikot, a feleségét, továbbá a négy végrendeleti hamis tanut, Krudy Gyula magánhivatainokot, Krudy Gyula közjegyzőségi irnokot, Krudy Ernő városi tisztviselőt és Landau Samu losonci rendőrtisztet letartóztatták.

A büntetővárnyszéken Makucz bíró tanácsa tegnap kezdte meg ennek a szenzációs bűnpörnek a tárgyalását.

A védelmet dr Polónyi Dezső, dr Weisz Ödön, dr Török Sándor és dr Gróf Elemér képviselik. A vádlottakon kívül be vannak tanuképp idézve, Gelléri Szabó Elek, Soós János, Both János, dr Nagy Dezső, dr Kiss Károly, Drechsler Anna, dr Tótfalusi Gyula, dr Dukesz Mór, Jankovits Eugénia stb. A főmagánvádat dr Vázsonyi Vilmos képviseli.

A büntetővárnyszék tárgyalótermének előszobájá zsufozásig telve rendőrökkel. Fülöp Gizella kilenc óra előtt védőjével, dr Polónyi Dezsővel jelent meg.

Varga ügyész indítványozza, hogy a meg nem jelent Getvány Jánosné tanut rendőrrel állítsák elő.

Battik Sándor előadja, hogy földbirtokos, vagyonos, büntetve nem volt. Feleségének Fülöp Gizellának 601.000 korona vagyona van.

A vádirat elolvasása után az elnök első sorban Krudy Ferencet hallgatta ki.

Krudy volt az első, aki töredelmes vallomást tett. A két végrendeletet felolvassák és felmutatják Krudynak.

- Mi része van önnek a végrendeletben?
- Csak az, hogy a szöveget leirtam.
- Hát alá nem írta?
- Nem.
- Hogy történt a dolog?
- Mult év szeptember elején bejött Losoncra Battik Sándor és azt mondotta, hogy Gelléri Sz. János nála tartózkodik s hajlandó vagyok-e mint közjegyzői irnok, egy végrendeletet leírni. Erre két bátyámmal kimentünk Battikhoz.

A tanu első vallomását teljesen visszavonja.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: A király. (Hegedüs Gyula fellépte.) Szerda: Ördög. (Hegedüs Gyula fellépte.) Csütörtök: Tatárjárás. (Hegedüs Gyula fellépte.)

Péntek: Zsába. (Hegedüs Gyula fellépte.) Szombat: Kivándorló. (Hegedüs Gyula fellépte.)

Vasárnap: Cornevillei harangok. (Hegedüs Gyula fellépte.)

Osókon szerzett völegény. Szigeti Józsefnek ebben a minden régiessége mellett is úde, bájos darabjában lépett fel vasárnap este *Kornai Berta* s mert orfeumi mutatványokra nem volt alkalma, egészen szép sikert aratott. Hangja ugyan nincs, de mert kevés énekszámra volt, ezt a hiányt nem sokszor éreztük. Hanem a helyett kárpótolt igazán eleven játékaival, ötletes alakításával s néhány kuplé pompás előadásával. Ezekben a kuplékban megtartotta *Kornai Berta* a színházi színvonal határait s osztatlan és őszinte elismerést tudott kivívni. A többi szereplők közül sok derűtséget keltettek a három ripacs személyesítői, Kassai, Hajnal és T. Pogány Janka, továbbá Deési komikus maszkjával. Tóth Elek, Sik Rezső, Angyal Ilka, Gózon alakításai is megfeleleltek. Közönség a vasárnap este dacára csak csekély számban.

Hegedüs Gyula Nagyváradon. Ma este kezd meg hat estére terjedő vendégszereplését Hegedüs Gyula a Szigligeti-színházban. A vendégszereplés iránt természetesen nagy az érdeklődés. Hegedüs Gyula egyénisége, tökéletes művészete olyan kivételes élvezettel kecsegteti a publikumot, amilyenhez vidéken kétség-telenül ritkán juthatunk. Hat estén át a legváltozatosabb szerepkörben fogjuk Hegedüs Gyulát viszontlátni. Első estén A király címszerepét játsza, ezt az izig-veig érdekes világit. Szerdán adja legbravurosabb szerepét: Az ördögöt. Ehhez az előadáshoz már tegnap nagyban vásárolták a jegyeket. Csütörtökön operettben lép föl Hegedüs Gyula. A Tatárjárás Lőrenthey főhadnagyát adja, szombaton a Kivándorlóban s vasárnap a Cornevillei harangokban fog játszani.

IRODALOM.

☒ **Élet.** A katolikus családok pompásan szerkesztett szépirodalmi lapjának 21. füzete a következő érdekes tartalommal jelent meg: *Trikál József*: Mária. *Finta Sándor*: Madonna. *Vécseiné Jankovics Lujza*: Nagyapó és nagyanyó. *Fieber Henrik*: Ókori keresztény Róma. *Várkonyi Titusz*: Az én elmulásom. *Andor József*: A tanítónő. *Jászay Horváth Elemér*: Az erdő élete. *Domonkos István*: A koszoru. **Kultura.** Az élet. A füzetet szebbnél-szebb illusztrációk teszik élénkké.

TANÜGY.

△ **Az iskolánövérék jubileuma.** A magyar kulturának és nevelésügynek szép ünnepet ülték meg vasárnap Temesvárt. Ötvenedik évfordulója volt, hogy a szegény iskolánövérék rendje Temesváron megtelepedett s azóta szakadatlan buzgalommal és szinte példátlan sikerrel szolgálja a nemzeti nevelés ügyét. Az iskolánövérék rendje 1859 ben Csajághy csanádi püspök hívására költözött Magyarországra, mindössze hatan jöttek be, s ötven év múltán most huszonhárom házban 505 nővér működik: a rend által főtartott óvodákba és népiskolákba 15.319, a felsőbb tanintézetekbe 2944 leány jár, internátusaiban 613 belakó növendék, két árvaházunkban pedig 176 árva-gyermek részesül gondos nevelésben és tanításban. A rend a legexponáltabb nemzetiségi vidékeken teljesíti a hazafias, magyar szellemű nevelés nehéz földadatát. A kiseddóvóktól kezdve a polgári, felsőbb leány- és háztartási iskolákig az óvónő- és tanítónő-képzőkig a rend intézetei egy összefüggő, nagy szervezetet alkotnak, melyben a nőnevelés valamennyi fokozata egyesül. A nagyváradai egyházmegyében az iskolánövéréknek *Debrecenben* van mintaszerű nagy intézetünk és *Csorváson* elemi iskolájuk. Legújabb rendházuk már Erdélybe van, még pedig *Kolozsvártt.*

Haas Fülöp és Fiai

Nagyvárad, cs. és kir. szab. szőnyeg és butorszövet gyárosok, magyar királyi udvari szállítók

Rákóczi-ut, Rimanóczy-palota.

■ A tavaszi és nyári idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszövetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, storok.

■ **Valódi keleti szőnyeg, perzsa indus és smyrna minőségben.**

■ Nagy választékban raktárunkon a Haas-féle Agra és csomózott szőnyegek legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gyapjutakarókban, ló-pokrócokban nagy raktár. **Szabott árak!**

== Nagy == pünkösdi OCCASIO.

Bezárólag május 29-ig az összes
Nyári divatcikkeket
rendkívüli olcsó árak

mellett bocsájtom a n. é. vevőközönség rendel
kezésére.

Hölgyeknek:

ruhavásznak, kretonok, angol zefirek,
selymek, kalapok, napernyők, kez-
tyük, harisnyák, pipere-cikkek, csip-
kék, szalagok és diszek, kész fehér-
neműek.

Uraknak:

kalapok, nyakkendők, zefiringek,
harisnyák, keztük és sétabotok,
nap- és esőernyők, sollingeni acél
bőrtárcák Friss-féle szabadalmazott
alsónadrág.

Gyermekeknek:

kalapok, trikók, soknik, keztük,
napernyők, figyelemre méltók a
cipő-különlegességek.

Versenyen kívüli
olcsó árak.

Czillér Imre

nagyáruháza

Nagyvárad, Rákóci-u.

EGYESÜLETEK.

(A kath. kör választmányi ülése.
A nagyváradi katolikus kör választmánya
szerdán, május 26 án este 6 órakor saját helyi-
ségében ülést tart.

Igazságszolgáltatás.

§ Elítelt nemzetiségi igazgató. A teg-
nap esküdtzéki tárgyaláson nemzetiségi igaz-
gató miatt elítelték Szavu Konstantint a „Tribuna-
szerkesztőjét. Szavu múlt év őszén 4 cikkben
erős szavakkal támadta meg a kormány tagjait
s igazgató hangon irt a magyarság ellen. Az
esküdtek bűnszéknek mondták ki a szerkesztőt,
miért is a bíróság Csulyok Béla elnöke alatt
6 havi államfogházra és 400 korona mellék-
büdtetésre ítélte Szavu Konstantint.

TÁVIRATOK.

Wekerle Bécsben.

Budapest, május 24. Budapesti tudó-
sítónk jelenti, hogy Wekerle Sándor dr
miniszterelnök ma délután 2 óra 60 perc-
kor Bécsbe utazott. A miniszterelnök
holnap délután külön kihallgatáson fog
megjelenni a felség előtt.

Egy durgazdag asszony titokzatos halála.

Budapest, május 24. Fővárosi tudó-
sítónk telefonjelentése Warsóból jelenti:
Néhány nappal ezelőtt egy Hoppe Julia
nevű durgazdag asszony hazautazott
Berlinből, ahol egy banknál harminckét-
ezer rubelt vett föl. Dinew állomás köze-
lében az asszony eltűnt a vonatról és
többé nem is tért vissza. A férj, aki a
pályaudvaron várta a vonat megérkezé-
sét, azt hitte, hogy lekéselt a felesége.
Csak akkor esett kétségbe, mikor se más-
nap, se harmadnap nem érkezett meg az
asszony. Csak ma tudta meg az asszony
borzalmas sorsát. Vasárnap reggel Waszil-
kow állomás közelében megtalálták Hoppe
Julia holttestét. Ékszerait és pénzt el-
rabolták. Valószínű, hogy a rablók, akik
együtt utazhattak vele, a rablás és gyil-
kosság elkövetése után kihajították a
gyorsvonatból.

Az özvegy cárné menekül.

Páris, május 24. A Petit Parisien
velencei tudósítójától a következő távirat-
ot kapta: Az özvegy cárné, a ki
Alexandra királynéval néhány nap óta itt
tartózkodik, tegnap Pétervárról nagyon
fontos táviratokat kaptak, úgy, hogy ugy-
szólván szökve utaztak el. Amikor a
pályaudvart elhagyták, a tömeg fütyült és
lármázott. A hirtelen elutazás okát nem
tudják, de azt hiszik, hogy merényletre
jöttek rá. Négy gyanús embert le is tar-
tótattak.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Pünkösdi számunk nagyterjedelmű mel-
léklettel fog megjelenni. Kérjük munkatársainkat,
sziveskedjenek a mellékletre szánt kéziratokat leg-
később szerda estéig hozzánk juttatni.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonátözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 24.

Buza ápr.	50 kilogrammonként	14.35
Buza májusra	—	13.97
Buza okt.	—	11.80
Rozs májusra	—	—
Rozs ápr.	—	—
Tengeri máj. 1909.	—	7.48
Tengeri jul.	—	7.75

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 24.

Osztrák hitelrészvény	—	634.—
Magyar hitelrészvény	—	736.75
Leszámitoló bank	—	482.—
Rimamurányi	—	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	697.50
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1909. május 24.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.50
Osztrák járadék papírban	—	186.—
Osztrák járadék ezüstben	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	116.50

REGÉNYCSARNOK.

FALUSI TÖRTÉNET.

VIG REGÉNY.

Irta: Faragó Béla.

(Folytatás.)

46

Csakhamar megkedvelte Móai bácsi is a
fiatal Alidort, mert ez mindenkit ismert ha
nem ismert is. Mikor együtt jártak, a legfesz-
telenebb bizalmassággal köszöntötte az élet ko-
médiáisait.

Az argonauták már a nap lovának szeke-
rén ültek. Ragaeta őket a hirnév, a szereplés
után való vágy. Hogy milyen alakban érik
utól az mindegy. Elég ha az ujság ír róluk.
Elég ha beszélnek, ők mindent elhisznek ma-
gukról.

— Elvesztette a mi utunk költői jelle-
gét; mondá Spektaklné Kelenföldi Anasztá-
ziának . . .

— Költői jelleg Frau von Spektakl csak
az ön száradt virágjaiban és gitárja hurjában
van. Célt éri. Ez a fő. Ha valami, nem is
az ember elég ha annak tartják. Mit gondol
N. író azzal, hogy művei rosszak, a lapok
dicsérik, a közönség elhiszi. X. színész gixe-
rekkel énekel, öt lap dicséri, a hatodikat meg-
szeretnék kövezni, mert üldözi a művészt. Y.
festő csak mázól, de rátogják, hogy talentum.

Igy van a politikus, a szónok, az orvos, az ügyvéd.

— És az igazi talentumok . . . ?
— Ezek szédelgők, naplopók, éhenkórászok, kopott, rossz kabátban járnak s évenként 365-ször néznek szemközt az éhenhalással.

Anasztázia maga is megjedtt attól a mit mondott. A halhatatlanság mai napból való ügynökhöz nem illettek ezek a szavak. Neki nem szabad kinyitni a világ szemét, hanem szembekötösdit kelljatszani.

— Nem értem Ilonát.
— Azt akarja mondani Frau von Spektakl, hogy komolyan a munkához nem lát, nem kutatja merre van a herceg, nem tanul?

— Igen . . .
— Kedves Frau von Spektakl — az ön kora nem a mi korunk. Az a kor, a mely után ön eped, a mit visszasír, el van téve, már valami káptalan levéltárba, mint felbont-hatatlan letétemény. — Ilona eszményíti a mai fiatal leányokat, a nagyravágyás lánának képviselője, mi mint okos nők, ezt a lázt nem olthatjuk, hanem élesztjük. Ilonának szerepelni kell minden áron, Móni bácsinak detto, előbb ne ábránduljanak ki, míg a mi sorsunk biztosítva nincsen.

— Én nem akarok semmit, de ha ez csak komédia, úgy én itt hagyom ezt a házat.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

DR. VUOSKIOS GYULA.

NYILTTÉR.

HIRDETMÉNY.

Amíg Mór volt zöldfa-utcai zálogházát átvettük s azt a Kapucinus-utcai Justh házban helyeztük át.

Minthogy f. évi június hóban a ki nem váltott zálogtárgyakra árverést tűztünk, felhívjuk mindazokat, kiknek rendezetlen lejáratuk vannak, hogy zálogtárgyaik kiváltásáról idejekorán gondoskodjanak, különben azokat árverésre bocsátjuk.

Leszámítoló és Jelzálogbank r. t.

2270—909 eln. sz.

Pályázati hirdetés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 350—4780—909 kg. sz. véghatározata alapján, az üresedésbe jött II. oszt. irodatiszti s az ennek betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő irnoki állás betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

A II. oszt. irodatiszti állás évi 1700 kor. fizetés és 600 kor lakbér, az irnoki állás évi 1400 kor. fizetés és 500 kor. lakbér illetményel van javadalmazva és nyugdíj igényvel egybekötve.

Az említett állások a f. évi június hó 11-ik napján megtartandó rendes havi közgyűlésen fognak választás útján betölteni.

A kellően felszerelt pályázati kérvények főispán urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, a város polgármesteri hivatalhoz f. évi június hó 5 ik napjának d. u. 5 óráig nyújtandók be. Később érkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1909 május 22-én.

Rimler Károly,
polgármester.

Apró hirdetések

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér.

A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágyi — Dezső-utca 5. sz. alatt. Telefon szám 263. —

Egy

használt puld és pénztár-asztal eladó. Nagyvárad Hitelbank Kossuth Lajos-u.

Valódi perza

szőnyegek — feltűnő olesó árban. Rákóczi-ut 3.

Eladó

egy jó karban levő gondonka 50 koronáért, ugyanott egy régi mester gondonka 200 koronáért. Cím a kiadóban,

Lakás

keresőknek ajánljuk próbálkozzanak meg a Tiszántul apróhirdetéseivel.

Két tanuló

felvétetik a Szent László-nyomdában.

MOSKOVITS

anatomiai cipők a legjobbak.

Egy

jó állapotban levő salongarnitúrát keresek megve telre. Cím e lap kiadójában megtudható.

Princess mellfűző

Párisi újdonság csak Rosenzweig Róznál Rákóczi-ut kapható.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses tudomására, hogy

Nagyváradon, a Rákóczi-ut 3. sz. a.

Weinstock-féle óra, látszer és

;; fényképező cikkek üzletet ;;

átvettem, melyben ezen áruk nagy választékát raktáron tartom és azokat jótállás mellett pontosan javítom. Főörekvésem, hogy a mélyen tisztelt közönség bizalmát kiérdemljem, miért is becses partfogást kérve vagyok mély tisztelettel

PETRI ÁRPÁD

órásmester, látszerész és műszerész.
•KODAK• gépek és filmek kizárólagos raktára Nagyvárad és Bihar-megye részére. ;;

A legmegbízhatóbb arcápolószer a szeplő és májfolt ellenes

Lilium-Krém

szappan és puder.

Ára 1—1 korona.

Ára 1—1 korona

Kapható:

FARKAS ISTVÁN „Arany-Sas” gyógyszer-tárában Nagyváradon, Szent László-tér.

Eladó

egy teljesen jó karban levő

== Schutleworth-féle ==

8 lóerejű cséplőgép

és több itató vasvályu

Weisz Józsefnél, Kolozsvári-utca.

Alapított 1890.

C. P. a legelőkelőbb mellfűző gyár Párisban. Egyedüli képviselője Magyarországon

Rosenzweig Róza

Nagyvárad, — Telefon 632. — Rákóczi-ut 3

Mant Frigyes

üveg- és porcellán kereskedése Nagyvárad, Kossuth-utca, Mezey-ház.

Telefon szám: 474.

Preis R.

Paplan, madrac, szalmaszakok, paplanlepedő, párnahuzat toll állandóan kapható az ágynemű raktárban

Kossuth-utca 12.

Menyasszonyi kelegyét Vász-nat és Fehérneműt csakis

Strohmayer Pál

cégtől vegyünk!

Raktár: Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám a kishíd mellett.

Telefon 166.

Telefon 166

Alkalni vásárunk felülmul minden versenyt.

Divat selymek 75 krtól.

Női divat szövetek 46, 63, 82 kr.

Mosó barketek 22, 28, 33, 40 kr.

Mosó borduros delin 24, 26, 28 kr.

Raktárunk egyéb készlete dec. 31-ig tetemesen le van szállítva.

KLEIN TESTVÉREK divatruháza, Zöldfa-ut elején.

Állandóan nagy választék van női férfi és gyermek ban, utazó kofferekben, kosarakban harisnyákban, övekben, fésű-garnitúrákban, nyakkendőkben, sétatobokban, keztyűkben, sapkákban, mosó, fekete és fehér kötényekben, ajándék és disztárgyakban, üveg-árakban, ridikülökben, gyermek-játék és gumi-babákban, china ezüst tárgyakban, szivar, cigaretta és pénztárcák-

Friss és Társánál

Rákóczi-ut.

Telefon 130.

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi francia rózsák a legszebb színekben, valamint präparált pálmák, disznővények és menyasszonyi koszorúk **mélyen leszállított árban** kaphatók **Kapucinus-utca 5. sz. alatt.** Régi virágok festését és frissítését jutányos áron eszközli: **REICH** :: **IRMA**, művirágkészítő. ::

UJ! UJ! UJ!

SPRINGER és JANOWSKY

mindennemű díszítő és butorra való
:: paszmányok készítői ::

Fővárosi izlés! Olcsó árak!

Modern munka!

!! Költségvetések díjtalanul! !!

Nagyvárad, Teleky-utca 11. sz.

Nemzeti Szálloda

Nagyvárad, Kert-u.

SZÁLLODA. . . ÉTTEREM.
KÁVÉHAZ.

:: ÓRIÁSI KERTELYISÉG ::

**Nagyvárad egyik leg-
szebb kerthelyisége meg-
nyílt.**

**Ma este mozgófénykép
előadása legszenzációsabb
műsorral.**

KITÜNŐ HEGYI ÉS FAJBOROK

KÖBÁNYAI VILÁGOS ÉS
::: BARNA SÖR :::

ELSŐRENDŰ MAGYAR
::: KONYHA :::

ZÓNAREGGELI,

FIGYELMES KISZOLGÁLÁS

Tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

vendéglős.

A nagyváradai „Közgazdasági Bank” részvénytársaság pályázatot hirdet az üresedésbe jövő

főkönyvelői állásra,

mely lehetőleg 1909. év július hó 1-én foglalandó el.

Pályázhatnak oly felsőkereskedelmi iskolát végzett egyének, kik magyar és német levelezésben, valamint a bankszakmában és mérlegkészítésben gyakorlatilag jártasok.

Pályázati határidő: 1909. június 10.

Bővebb felvilágosítást a fent nevezett intézet ad.

Sajátkezűleg irt és kellően felszerelt pályázati kérvények az igazgatóság címére küldendők Nagyvárad, 1909. május hó 18.

Az igazgatóság.

Van szerencsém értesíteni az előkelő hölgyközönséget, hogy angol és francia

női divat termekben

a legújabb angol és francia modell és speciális szabás szerint készítek

modern princzesz-ruhákat

elismert szép **angol kosztümöket,** és **izléses toalettket** stb.

Nagy gond van fordítva arra, hogy az idej **modern divattal** haladva a legkényesebb igényeknek is megfeleljek. Számítalan elismerés. Elvem: divatfejlesztés, szolid árak.

B. meghívásra elsőrendű divatlapokkal teszem tiszteletemet, esetleg vidékre is.

Számos pártfogást kérve,

mély tisztelettel:

VALENTIN J. női szabó

Ezredévi Emlék-tér 18. sz. a.

Ertesítés.

Tisztelettel értesítem szives pártfogóimat, hogy lakásomat Szaniszló-utca 46. sz. alól Keskeny-utca 9. saját házamba helyeztem át.

Kiváló tisztelettel

Kiss István építési vállalkozó
Nagyváradon.

TÖRLESZTÉSES JELZÁLOGKÖLCSÖNÖKET

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi visszafizetésre

féléves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál a **Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság** Nagyváradon.

Kölcsönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése szükségeseltetik.

BARTA IMRE

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ

NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-u. 29.

ELVÁLLAL: Szobafestést, mázolás, tapétázást és minden e szakmába vágó munkát olyan árban, melyért senki el nem készíti.

KITÜNŐ AJÁNLATOK!!

1535—1909. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat

Az élesdi kir járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szilágyi Menyhért élesdi lakos végrehajthatónak Weisz Jakab és neje Háber Heléna remeci lakos végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében az élesdi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság területén levő loróponorremeci 600 sz. betétben felvett A. I. 1—5 sorsz. 3—7. hrszámú ingatlanokból (74. 6 i. sz. házak, kert és szántó a lori beltelekben) a B. 2. alatti Weisz Jakabné Háber Heléna nevén álló től részre 736 korona kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte s annak foganatosítására határnapul az 1909. évi május hó 28 ik napjának d. e. 10 óráját Loróponorremecz községhezához kintüzi.

Kikiáltási ár 736 korona, az árverésre kintett ingatlan ezen kikiáltási ár $\frac{1}{3}$ részén vagyis 490 korona 66 filléren alul nem fog eladatni és ha ez az összeg mint vételár meg nem ígértetik, az árverés, mint sikertelen a kiküldött által fel fog függesztetni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltétel a kir. járásbírósnál, mint tkvi hatóságnál és Loróponorremecz község előjáróságánál tekinthetők meg.

Élesden, 1909. március hó 5.

Kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

SINKA,
kir. járásbíró.

ALAPITTATOTT 1895-BEN.

DEO ADIUVANTE!

ALAPITTATOTT 1895 BEN.

Imrek Károly épület- és műbutor asztalos Nagyvárad, Szaniszló-u. 46.

Tisztelettel értesitem igen tisztelt megrendelőmet valamint Nagyvárad és Biharvármegye igen tisztelt közönségét, hogy a szakmimba vágó mindennemű

épület- és műbutor munkákat

készítés végett elvállalok, azokat a legnagyobb gonddal és izléssel a mai kor igényeinek megfelelőleg tetszésre készítek bármely színben és mintára előnyös áráért. Nemkülönb. mindenféle butorokat átalakítok, javítok, fényezést és mattolást szakszerűen eszközölök. Továbbá zárdák, intézetek, iskolák, egyesületek, gazdaságok helyiségeinek felszereléseit, azoknak gondosan való jókarban tartását illetve javítását jutányos árért vállalom fel. Magamat, valamint céget a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva, minél gyakoribb megbízásaiért esedezve vagyok kiváló tisztelettel **IMREK KÁROLY.**

Lakás és műhely Szaniszló-
utca 46. szám. — Jó munk
tanulónak felvételnek.

Helyi és vidéki meghívásra
azonnal megjelenek.

Legrégibb és legmegbízhatóbb

nyaralási vállalat!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra épült és fővárosi mintára berendezett

Molykár elleni megóvó és biztosító vállalatunkra,

melyet a Heiman Lipót és Tsa cég eddigi nyaralási vállalatával tele-mesen kibővítettünk.

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szörme árukat, függönyöket, szőnyegeket stb. Azokat saját műhelyünkben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza.

Kivánatra azokért házhoz küldünk; az üzlet tűz- és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogást kérve maradtunk

Kiváló tisztelettel

Zboray Gyula és Társa
szücs üzlet Fő-utca 7. szám.

Telep Körös utca 32. (Saját-ház.)

Megóvást

csakis szakember kezébe kell adni mindennemű szörme és téli dolgok megőrzése **saját kezeléssel.** A szörme holmikat annak idején **tisztítva és kijavítva** adom haza. **Olcso árak.**

Becses pártfogást kérek

Révész Lajos

szücsmester.

Telek-utca 24. A zárdával szemben.

! Üzletem tűz- és betörés ellen!
biztosítva van.

Uj üveges üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nagyváradon Hant Frigyes cégnél **11 évi prakszisom után** után épület-üvegezési és képkeretezési üzletemet **Olaszi, Szt. János u. 2. Grám-házban**

megnyitottam.

Fő törekvésem, hogy a n. é. közönséget tartós munkámmal és szolid kiszolgálással megnyerjem. — Épület üvegezést és képkeretezést a legnagyobb pontossággal teljesítem, üvegporcellán, konyha edényeket jutányos árában szolgállok. A n. é. közönség pártfogását kérve mély tisztelettel:

Dobó (Dluhopolszky) Alajos.

EURÓPA

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigoruan szolid családi mulatóhely. Nagyvárad legszebb — vadregényes kertje a hegy tövében. Minden este elsőrangú mozgófénykép előadás. *Ki-zárólag saját szüretelésű borok.* Frissen csapolt kőbányai sör. Estéknént cigány zene. Kifogástalan magyar :: konyha. Polgári árak. ::

MAGYAR BANK

Részvénytársaság NAGYVÁRADON Fekete-Sas palota.

Üzletfeleink érdekében egy nagyobb fővárosi jelzálogbankkal állandó összeköttetésbe lépve, abban a helyzetben vagyunk, hogy

nagyváradai házakra,

továbbá Biharvármegyében levő földbirtokokra kedvező feltételek mellett

10, 20, 25, 40 vagy 50 éves

törlesztéses kölcsönöket adhatunk.

Már bekebelezett 6 százalékos vagy ezt meghaladó kamatozású kölcsönöket

olcsóbb kamatu

törlesztéses kölcsönre bélyeg- és illetékmentesen átváltoztatunk.

Mindennemű felvilágosítással intézetünk jelzálog osztáya készségesen szolgál.

Magyar Zsirművek R.-T.

Nagyváradon.

Gyártalep és központi iroda :

Gilányi-utca **11.-15.** szám.

Telefon interurban 86. sz.

Városi raktár:

Zöldfa-utca (Kurländer-ház)

Telefon 901. szám.

Értesítjük a tisztelt *háziasszonyokat*, hogy e hó 25-ikén megnyilik *Zöldfa-utcán* (Kurländer és Ullmann céggel szemben) *városi raktárunk*, hol gyártmányaink, nevezetesen *kókuszszir, csötészta és szappanok* minden faja a legkisebb mennyiségben is eredeti *gyári* áron lesznek kaphatók.

Különösen felhívjuk szives figyelmüket «*Hableány*» védjeggyel ellátott

Gyöngy Szinszappanunkra

mely csodálatos tisztító erejét a legjobb nyersanyagok leggon-
dosabb kiválasztásának köszönheti.

Gyöngy Szinszappanunk

kiméli a kezeket és a fehéreműt. Megtakarít pénzt, időt, munkát és fáradtságot, ennél fogva kiméli az egészséget.

Gyöngy Szinszappanunk

kiválóan alkalmas minden elgondolható mosási célra, személyes használatra fehér és színes vászonneműek mosására, konyhaedények, szőnyegek tisztítására stb. stb.

Tisztaságért 20000 koronával szavatolunk.